

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

26 ביוני 2023

1636

ד' בתמוז התשפ"ג

עמוד

הצעת חוק אומנה לילדים (תיקון מס' 4) (אומנת חירום), התשפ"ג-2023 1152

הצעת חוק אומנה לילדים (תיקון מס' 4) (אומנת חירום), התשפ"ג-2023

1. בחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 63 –

(1) בסעיף קטן (ב), האמור בו יסומן כפסקה "(1)" ואחריה יבוא:

"(2) על אף האמור בפסקה (1), לאומן באומנת חירום תהיה סמכות כאמור בפרט 1 לתוספת הראשונה, לגבי הילד שהושם אצלו, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 43(ה); ניתן לילד השוהה באומנת חירום טיפול רפואי בבית חולים לפי הוראות פסקה זו, יודיע על כך עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) לבית המשפט הדן בעניינו של הילד, בסמוך לאחר מתן הטיפול; לעניין זה, "בית חולים" ו"טיפול רפואי" – כהגדרתם בחוק זכויות החולה";

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) על אומנת חירום יחולו הוראות סעיף 24(א)(2), בשינוי זה: המילים "וטרם מלאו לו 56 שנים" – לא ייקראו."

ד ב ר י ה ס ב ר

חוקית לתת הסכמה לטיפול רפואי בקטין הנמצא בחזקתם, ועליהם לפנות לבית המשפט ולקבל את אישורו למתן הטיפול הרפואי.

בשל העובדה שגם לגבי ילדים באומנת חירום עלול להתעורר צורך במתן טיפול רפואי באופן מיידי, בלא עיכוב, מוצע לשנות את היקף הסייג כך שאומנים באומנת חירום יוכלו לאשר לילדים הנמצאים בהחזקתם ביצוע בדיקה רפואית או קבלת טיפול רפואי, לרבות נטילת תרופות, ביצוע בדיקות וקבלת חיסונים הניתנים לכלל ילדי ישראל, או להסכים בשמם לבדיקה או טיפול כאמור. בדומה לקבוע לעניין אומנים באומנה רגילה, הטיפוליים שאומני החירום יהיו מוסמכים לאשר או להסכים להם אינם כוללים טיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 (להלן – חוק זכויות החולה), כדוגמת ניתוחים, דיאליזה ועוד (ראו פרט 1 בתוספת הראשונה לחוק).

כמו כן מוצע לקבוע כי אם ניתן לקטין השוהה באומנת חירום טיפול רפואי כאמור בפרט 1 בתוספת הראשונה לחוק, הניתן בבית חולים, תחול על עובד סוציאלי לחוק הנוער חובה ליידע בכך את בית המשפט הדן בעניינו של הקטין. בסמוך לאחר מתן הטיפול הרפואי. כאמור, אומנת חירום היא סידור זמני, ובית המשפט אמור לדון בעניינו של הקטין בהמשך הדרך. על כן, קיימת חשיבות לכך שבית המשפט יעודכן במקרים של טיפול רפואי כאמור שניתן בבית חולים, ושסביר להניח שהוא טיפול משמעותי לבריאותו של הקטין.

סעיף 1(2) מוצע כי הגבלת הגיל המרבי החלה לעניין אומנים באומנה רגילה לא תחול בכל הנוגע לאומנים באומנת חירום. לפי המצב החוקי כיום, הגיל המרבי לאומן לא יעלה על 56 שנים. הגבלה זו פוגעת

סעיף 1(1) אומנת חירום מיועדת לקליטה מיידית של ילדים אשר נמצאים במצב של סיכון או סכנה במשפחתם הביולוגית וקוקים להגנה מיידית. זהו סידור לזמן קצוב (ראו סעיף 62 לחוק). הילדים מושמים במשפחות אלה מכוח צווים שניתנים לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה). התש"ן-1960 (להלן – חוק הנוער). באופן מיידי, והמשפחות מוכנות לקליטת הילדים בכל שעה משעות היממה, שבעה ימים בשבוע, אף בלא הודעה מוקדמת. כמתחייב ממצבם של הילדים המוצאים מבתים בנסיבות אלה, מקום השמתם חסוי.

אומנת החירום מהווה חוליה חשובה במערך הטיפול בילד המושם בה, ולפיכך חשוב שהאומנים (ההורים באומנת החירום) יהיו בעלי מאפייני רקע מוגדרים. מדובר בתפקיד מורכב הדורש מיומנות, בגרות ובשלות רגשית ונפשית. האומנים נדרשים לטיפול אינטנסיבי בצרכים הפיזיים, הרפואיים והרגשיים של כל ילד וילד המושם אצלם. כמו כן, מאחר שאומנת חירום היא, כאמור, סידור קצר מועד, הדבר דורש מהאומנים להיות בעלי יכולת להתקשר עם כל ילד שמגיע לביתם בתוך זמן קצר יחסית, וכן להיפרד ממנו בתוך זמן קצר כאמור.

פרק ה' לחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016 (להלן – החוק), שעניינו מעמד האומן, מסדירה בין השאר את סמכויותיהם של האומנים. לפי סעיף 43(א) לחוק, לאומן נתונה סמכות בלעדית לתת הסכמה ולאשר פעולות של הילד ולייצגו בעניינים הקשורים בחיי היום-יום של הילד, ובין השאר סמכות לתת הסכמה ולאשר פעולות בעניינים המפורטים בתוספת הראשונה לחוק. ואולם, סעיף 63 לחוק מסייג סמכות זו בכל הנוגע לאומנת חירום וקובע כי, ככלל, סמכות זו לא תהיה נתונה להורה באומנת חירום. מכאן, שבמצב החוקי כיום, לאומנים באומנת חירום אין סמכות

¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 586; התשע"ז, עמ' 332.

2. בתוספת הראשונה לחוק העיקרי, בפרט 1, ובתוספת השנייה לחוק העיקרי, בפרט 4, תיקון התוספת הראשונה והתוספת השנייה אחרי "בתוספת" יבוא "הראשונה".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 בחודש אוגוסט 2016 נכנס לתוקף חוק זכויות החולה (תיקון מס' 9), התשע"ו-2016 (ס"ח התשע"ו, עמ' 695), ובמסגרתו נוספה לחוק זכויות החולה תוספת שנייה. מוצע לתקן בהתאם לכך את ההפניות לתוספת לחוק האמור שבפרט 1 בתוספת הראשונה לחוק ובפרט 4 בתוספת השנייה לחוק, כך שיתייחסו לתוספת הראשונה לחוק זכויות החולה.

הצעת החוק פורסמה בעבר בהצעות חוק הממשלה – 1511, מיום י"ד באדר א' התשפ"ב (15 בפברואר 2022), והיא מתפרסמת כעת בשנית.

ביכולת לאתר אומנים שיתאימו לשמש אומני חירום וייתנו את המענה הנדרש לצורכי הילדים.

כאמור, בניגוד לסידור ילד באומנה לטווח ארוך, אומנת חירום היא סידור קצר מועד וקצוב זמן, ולכן בשונה מהחשיבות שיש לגיל האומנים באומנה "רגילה" כמרכיב בהתקשרות עם הדמות ההורית וכמאפיין שיש לו השפעות ארוכות טווח, אומנת החירום היא פתרון לזמן קצר, ועל כן אין מניעה שהילדים יתקשרו עם אומנים מעל גיל 56 ויטופלו בידיהם. לפיכך, מוצע כי על אומן באומנת חירום לא תחול הגבלת גיל מרבי של עד 56 שנים, וגם אומן שגילו יותר מהגיל האמור יוכל לקבל רישיון לאומנת חירום.

